

Keuzedeel mbo

Vervaardigen van een schoen (oriëntatie)

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0307

Penvoerder: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Gevalideerd door: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Op: 10-11-2015

1. Algemene informatie

D1: Vervaardigen van een schoen (oriëntatie)

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Het keuzedeel betreft een oriëntatie op het vervaardigen van een schoen.

De schoenherstellers leren in dit keuzedeel hoe een schoen gemaakt moet worden. Hierdoor krijgen ze een beter beeld van hoe de opbouw van de schoen is. Dit heeft een meerwaarde voor het herstellen van schoenen. Het is niet de bedoeling en ook niet mogelijk om na het volgen van dit keuzedeel kwalitatief hoogwaardige schoenen te kunnen maken.

De beroepsbeoefenaar vervaardigt een kwalitatief acceptabele schacht waar hij vervolgens een onderwerk onder maakt.

Het volgen van dit keuzedeel levert een beroepsbeoefenaar op die beter is staat is schoenen te “begrijpen”. Hij wordt hierdoor creatiever en vindingrijker in het vinden van oplossingen voor reparaties; hetgeen zijn werk ten goede komt.

Relevantie van het keuzedeel

Het volgen van dit keuzedeel levert een beroepsbeoefenaar op die beter is staat is schoenen te “begrijpen”. Hij wordt hierdoor creatiever en vindingrijker in het vinden van oplossingen voor reparaties; hetgeen zijn werk ten goede komt.

Beschrijving van het keuzedeel

Het keuzedeel betreft een oriëntatie op het vervaardigen van een schoen.

De schoenherstellers leren in dit keuzedeel hoe een schoen gemaakt moet worden. Hierdoor krijgen ze een beter beeld van hoe de opbouw van de schoen is. Dit heeft een meerwaarde voor het herstellen van schoenen. Het is niet de bedoeling en ook niet mogelijk om na het volgen van dit keuzedeel kwalitatief hoogwaardige schoenen te kunnen maken.

De beroepsbeoefenaar vervaardigt een kwalitatief acceptabele schacht waar hij vervolgens een onderwerk onder maakt.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

2. Uitwerking

D1-K1: Grond- en detailpatronen voor schachtonderdelen maken.

Complexiteit

De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar zijn routinematig van aard. Om zijn taken goed uit te voeren heeft hij basiskennis en basisvaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Er wordt van de beginnend beroepsbeoefenaar verwacht dat hij zeer nauwkeurig, gestructureerd en efficiënt werkt. Het afbreukrisico is beperkt. Wanneer een patroon niet klopt, wordt weliswaar tijd en materiaal (dus geld) verspild maar er ontstaat geen risicovolle situatie voor personen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van zijn eigen werk. Hij is verantwoordelijk voor het maken van de patronen voor schachtonderdelen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Heeft basiskennis van de onderdelen waaruit een schoen is opgebouwd.
- Heeft basiskennis van de meest voorkomende schoensoorten en -modellen (dames en heren) en hun kenmerken.
- Heeft basiskennis van leesten (het belang van een goede leest, de delen waaruit de leest is opgebouwd).
- Heeft basiskennis van de onderdelen van de schacht.
- Heeft basiskennis van kopieertechnieken in relatie tot het maken van een schachtpatroon.
- Heeft basiskennis van constructielijnen in relatie tot het maken van een schachtpatroon.
- Heeft basiskennis van patroonkenmerken in relatie tot het maken van een schacht.
- Kan patronen tekenen voor een schacht.

D1-K1-W1: Leestkopie maken.

Omschrijving

Voor het maken van de leestkopie bekijkt de beginnend beroepsbeoefenaar de relevante aangeleverde informatie. Daarna start hij met het aanbrengen van markeringspunten en -lijnen op de leest. Hij maakt een tweedimensionale weergave van de leest (de leestkopie) en brengt daarop de belangrijke gegevens aan (indelingspunten, verschillen/overeenkomsten tussen de mediale en laterale kant van de linker en de rechter leest).

Resultaat

Een leestkopie met daarin duidelijk aangegeven wat de indelingspunten zijn en de verschillen/overeenkomsten tussen de mediale en laterale kant van de linker en de rechter leest.

Gedrag

- Bekijkt de leestspecificaties zorgvuldig (nummer, maat, breedte).
- Tekent nauwkeurig de middellijn af en geeft indelingspunten aan op de leest.
- Kiest de juiste materialen voor het maken van de leestkopie.
- Pakt de werkzaamheden ordelijk en systematisch aan en werkt nauwkeurig.
- Levert werk van goede kwaliteit.
- Hanteert de juiste werkwijze voor het maken van de leestkopie, afhankelijk van het gekozen materiaal.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arboregels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W2: Grond- en detailpatronen maken.

Omschrijving

D1-K1-W2: Grond- en detailpatronen maken.

De beginnend beroepsbeoefenaar tekent het grondpatroon. Hij zet de constructie op, tekent het model in en geeft detaillering aan op het overlederpatroon en het voeringpatroon. Hij maakt de verschillende detailpatronen. Deze snijdt hij uit en voorziet hij van herkenningscodes. Hij controleert of hij alle gegevens heeft overgebracht en alle juiste patronen heeft gemaakt.

Resultaat

Een grondpatroon met alle specificaties die nodig zijn om de schacht te kunnen maken. Bijbehorende detailpatronen voor elk schachtonderdeel met daarin de specificaties per schachtonderdeel.

Gedrag

- Tekent het grondpatroon op basis van de leestkopie.
- Maakt de detailpatronen op basis van het grondpatroon.
- Gebruikt de materialen en middelen efficiënt.
- Pakt de werkzaamheden ordelijk en systematisch aan en werkt nauwkeurig.
- Levert werk van goede kwaliteit.
- Hanteert de juiste werkwijze voor het overnemen van de patroongegevens op de grond- en detailpatronen.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arboregels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K2: Een schacht vervaardigen (heren rijgmolière).

Complexiteit

Er wordt bij het vervaardigen van een schacht steeds gewerkt volgens vaste stappen. De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar zijn deels routinematig van aard. Om zijn taken goed uit te voeren heeft de beginnend beroepsbeoefenaar basiskennis en vaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Het afbreukrisico is klein. De beginnend beoefenaar zal zoeken naar de balans tussen snelheid enerzijds en kwaliteit en veiligheid anderzijds. Kwaliteit leveren en veilig werken zijn altijd vereist, maar dit kost soms extra tijd.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van zijn eigen werk. Hij is verantwoordelijk voor het maken van een kwalitatief acceptabele schacht voor een heren rijgmolière.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Heeft basiskennis van materiaal in relatie tot schachtenmaken.
- Heeft basiskennis van de onderdelen van de schacht.
- Heeft basiskennis van de verschillende soorten sluitingen.
- Heeft basiskennis van de processtappen voor het vervaardigen van schachtonderdelen en het maken van de schacht.
- Heeft basiskennis van kantafwerkingen van schachten.
- Kan de technieken inzetten voor het vervaardigen van schachtonderdelen en de schacht.
- Kan relevante gereedschappen, hulpmiddelen en materialen inzetten voor het maken van schachtonderdelen en de schacht.

D1-K2-W1: De schachtonderdelen snijden en stansen.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar neemt de detailpatronen en plaatst deze op de verschillende soorten materiaal. Hij installeert zo nodig de stansmachine en verzamelt de overige hulpmiddelen. Hij snijdt of stanst de schachtonderdelen uit en zorgt dat de verschillende schachtonderdelen niet door elkaar raken. Hij brengt relevante symbolen en tekens op de schachtonderdelen aan, die nodig zijn om versiering of andere elementen aan te brengen en geeft aan waar onderdelen geschalmd of dichtgestikt moeten worden. Bij het snijden en stansen van de schachtonderdelen controleert hij het materiaal op oneffenheden, beschadigingen en kleurverschillen. Ook controleert hij of hij het stansen en snijden van schachtonderdelen op de juiste wijze heeft gedaan.

Resultaat

De schachtonderdelen zijn van goede kwaliteit en zijn gemarkeerd ten behoeve van de voormontage.

Gedrag

- Hanteert de relevante technieken voor het snijden en stansen van de schachtonderdelen.
- Geeft de benodigde opleglijnen en stiklijnen duidelijk en precies aan.
- Bepaalt op basis van de onderdelen die hij gaat snijden/stansen welke materialen hij het beste kan gebruiken (rekriching materiaal, efficiënt gebruik materiaal).
- Stelt de benodigde machines correct in.
- Werkt bij het snijden en stansen nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K2-W2: De voormontage uitvoeren.

Omschrijving

Voor het uitvoeren van de voormontage verzamelt de beginnend beroepsbeoefenaar de schachtonderdelen en andere benodigde materialen en stelt de machines. Hij schalmt en split de schachtonderdelen en werkt de kanten af. Hij spant en stikt de schachtonderdelen en wrijft ze uit. Hij verzamelt de onderdelen in de bak met al het materiaal voor de schacht. Hij controleert de voormontage op juistheid.

D1-K2-W2: De voormontage uitvoeren.

Resultaat

De schachtonderdelen zijn volgens de gegeven specificaties voorbereid en afgewerkt.

Gedrag

- Stelt de machines volgens de specificaties in en hanteert de relevante technieken voor het afwerken van de kanten van de schachtonderdelen bedreven.
- Gaat zorgvuldig om met de verschillende machines en gereedschappen en zet deze correct in.
- Werkt bij het uitvoeren van de voormontage nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K2-W3: De schacht maken.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt op basis van het grondpatroon en de voorgesneden schachtonderdelen hoe de schacht in elkaar gezet moet worden en in welke volgorde dat het beste gedaan kan worden. Hij lijmt de onderdelen aan elkaar. Hij bepaalt op basis van het grondpatroon welke stikbewerkingen in welke volgorde uitgevoerd moeten worden. Hij verzamelt de benodigdheden om te stikken en stelt de machines in. Hij stikt de onderdelen aan elkaar en brengt eventueel extra elementen en versteviging aan.

Resultaat

Een schacht voor de linker of de rechter leest die volgens de specificaties op het grondpatroon in elkaar gelijmd en/of gestikt is en eventueel voorzien van extra elementen en versteviging.

Gedrag

- Voegt schachtonderdelen in overleder en voeringmateriaal op de juiste wijze samen tot een schacht.
- Kiest de relevante machines voor de verschillende bewerkingen en zet ze correct in.
- Verspilt zo min mogelijk materiaal bij het maken van de schacht.
- Werkt bij het maken van de schacht nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de voorgeschreven veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K2-W4: De schacht finishen.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de schacht op fouten of beschadigingen. Hij brengt vetergaatjes en/of ringen aan. Hij verft knip- of snijkanten, verwijdert lijmresten en brandt draadjes af. Hij controleert de schacht op juistheid van constructie, of er geen irritatieplekken kunnen ontstaan door plooien, verdikkingen of ruwe elementen en of de schacht geconstrueerd is volgens de vooraf gestelde specificaties.

Resultaat

Een gefinishte schacht zonder zichtbare oneffenheden, die voldoet aan de vooraf gestelde specificaties.

Gedrag

- Zorgt voor een nauwkeurige afwerking en finishing van de schacht.
- Werkt in een acceptabel tempo.

D1-K2-W4: De schacht finishen.

- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K3: Een onderwerk vervaardigen.

Complexiteit

Er wordt gewerkt volgens een standaard werkwijze. De werkzaamheden zijn routinematig van aard. Om de werkzaamheden goed uit te voeren zijn basiskennis en vaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Het afbreukrisico schuilt in de samenhang en volgorde van de werkzaamheden. Een kleine onnauwkeurigheid in het begin kan tot een grote afwijking in het eindresultaat leiden.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is in staat zelfstandig een onderwerk te vervaardigen. Hij werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is zelf verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de werkzaamheden en de kwaliteit van het onderwerk. Er wordt van de beginnend beroepsbeoefenaar verwacht dat hij nauwkeurig, gestructureerd, efficiënt en kwaliteitsbewust en veilig werkt.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Heeft basiskennis van materiaal in relatie tot onderwerkmaken.
- Heeft basiskennis van de onderdelen van het onderwerk.
- Heeft basiskennis van de processtappen bij het vervaardigen van een onderwerk.
- Heeft basiskennis van bevestigingsmethoden/maakwijzen (zwikken, lijmen, naaien, flexibel).
- Kent de vuistregels om de kwaliteit van een schoen globaal te beoordelen.
- Kan de technieken inzetten voor het vervaardigen van onderwerken.
- Kan relevante gereedschappen, hulpmiddelen en materialen inzetten voor het vervaardigen van onderwerken.

D1-K3-W1: De schacht oppennen.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst en modelleert de binnenzool. Hij plaatst ook de contrefort tussen de voering en het overleder. Vervolgens plaats hij de schacht over de leest en zet hem tijdelijk vast aan de binnenzool. Daarna pent hij de schacht, voorzien van lijm, aan de hiel-gelengpartij op. Hij plaatst de neus en indien nodig bezetsels en pent de voorpartij op. Hij verwijdert overtollig materiaal, nietjes en nagels.

Resultaat

De schacht is opgepend en neus en contrefort zijn juist geplaatst.

Gedrag

- Plaats de schacht goed op de leest: recht op de leest, juiste hielhoogte, buitenenkel lager (een paar).
- Plaatst neus en contrefort correct: geen zichtbare overgangen, juiste lengte en hoogte.
- Kiest de juiste technieken om de schacht op te pennen en voert deze bedreven uit.
- Gebruikt de materialen en middelen effectief en efficiënt.
- Werkt nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K3-W2: Cambreering aanbrengen en balgelengvulling egaliseren.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar brengt de cambreering aan, die bestaat uit cambreur en cambreurdek. Vervolgens egaliseert hij de balgelengvulling met kurk en ruwt de zwikinslag op. Eventueel brengt hij een (sier)rand aan.

Resultaat

Een met behulp van een cambreur verstevigde binnenzool / een schoen met eventuele (sier)rand en waarvan de ondergrond egaal is.

D1-K3-W2: Cambreering aanbrengen en balgelengvulling egaliseren.

Gedrag

- Kiest de juiste technieken om de cambreur aan te brengen, de balgelengvulling te egaliseren en een eventuele (sier)rand aan te brengen en voert deze bedreven uit.
- Gebruikt de materialen en middelen effectief en efficiënt.
- Werkt nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K3-W3: De tussenzool en loopzool aanbrengen.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst en modelleert een eventuele tussenzool onder de schoen. Vervolgens plaatst en modelleert hij de loopzool onder de schoen. Eventueel naait hij de tussenzool aan de rand vast (aflappen).

Resultaat

Een schoen die is voorzien van een eventuele tussenzool en een loopzool.

Gedrag

- Kiest de juiste technieken voor het aanbrengen van de zolen en voert deze bedreven uit.
- Modelleert de tussen- en loopzool nauwkeurig.
- Gebruikt de materialen en middelen effectief en efficiënt.
- Werkt nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K3-W4: De hak aanbrengen.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst de hak onder de schoen, brengt hem op de juiste lengte en maakt hem dragend. Hij schrooit of schuurt de hak en de loopzool.

Resultaat

Een hak met de juiste lengte, goed in model, recht en dragend.

Gedrag

- Kiest de juiste technieken bij het aanbrengen van de hak en voert deze bedreven uit.
- Schrooit / schuurt de hak en de loopzool nauwkeurig.
- Gebruikt de materialen en middelen effectief en efficiënt.
- Werkt nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften bij het aanbrengen van de hak.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K3-W5: De schoen afwerken en finishen.

Omschrijving

D1-K3-W5: De schoen afwerken en finishen.

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt de schoen af: hij verft de kanten van de loopzool en de hak, verwijdert lijmresten en brandt draadjes af. Hij leest de schoenen uit. Vervolgens finisht hij de schoen: hij poetst de schoen en verzorgt de sluiting. Tot slot controleert hij de kwaliteit van de schoen als geheel.

Resultaat

Een schoen, vervaardigd volgens de gestelde specificaties en met een goede constructie.

Gedrag

- Zorgt voor een nauwkeurige afwerking en finishing van de schoen, met behulp van de juiste technieken.
- Gebruikt de materialen en middelen effectief en efficiënt.
- Levert het werk op binnen de geplande tijd.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen